

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ
องค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

นพรัตน์ ช่างเวฬุวรรณ

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

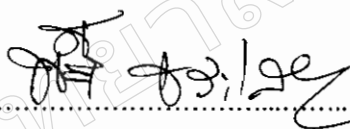
คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
และคณะกรรมการควบคุมมาตรฐานวิชาปัญหาพิเศษทางการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
ได้พิจารณาปัญหาพิเศษของ นพรัตน์ ช่วงเวฬุวรรณ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและ
ภาคเอกชน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

(ดร.ปรีดี ลีลาเศรษฐวงศ์)

คณะกรรมการควบคุมมาตรฐานวิชาปัญหาพิเศษทางการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พณีย์ ธารเสนา)

ประธานกรรมการ

(ดร.นุชกานดา กิตติสุภวัฒนา)

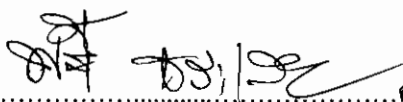
กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต)

กรรมการและเลขานุการ

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พณีย์ ธารเสนา)

คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

วันที่ ๑๒ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด” สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์และให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงษ์เสฐียร เหลืององคต ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาจันทบุรี วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ได้ให้คำแนะนำเรื่องที่ทำกรวิจัย ให้คำปรึกษาในเนื้อหาวิชาที่วิจัย และช่วยแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่ได้เกิดขึ้นในการจัดทำเอกสารวิจัยเรื่องนี้ ส่งผลให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงลงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจในการถ่ายทอดวิธีทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ ด้วยความกรุณาเมตตาจากอาจารย์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ หากขาดความร่วมมือจากนายปราโมทย์ จันทร์กระจำ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ที่ได้ประสานงานและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ได้อย่างสมบูรณ์ยิ่ง ทำให้ได้ผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

ในท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอระลึกถึง ความกรุณาของคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้ศึกษาจนกระทั่งมีวันนี้ รวมถึงขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกคนที่ให้คำแนะนำและให้กำลังใจตลอดมา จนทำให้ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี และหวังอย่างยิ่งว่า ปัญหาพิเศษเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่ศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวม ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณจากใจจริง

นพรัตน์ ช่างเวฬุวรรณ

54930415: สาขาวิชา: การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน; รป.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ ประชาชน/ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นพรัตน์ ช่วงเวฬุวรรณ: การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

(PARTICIPATION IN NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENT CONSERVATION OF PEOPLE IN THE AREA UNDER RESPONSIBILITY OF SATO SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, KHAO SAMING DISTRICT, TRAT PROVINCE.)

อาจารย์ผู้ควบคุมปัญหาพิเศษ: ปรีดี ลีลาเศรษฐวงศ์. ประ.ด. 118 หน้า. ปี พ.ศ. 2556.

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด” วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา โดยเก็บข้อมูลจาก

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะตออำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน t-test และ One-way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก พิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก โดยด้านที่มีส่วนร่วมมากเป็นอันดับแรกคือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด จำแนกตาม เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และเมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนมีส่วนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05

54930415: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT; M.P.A.
(PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT)

KEYWORDS: PARTICIPATION / PEOPLE / CONSERVATION OF NATURAL
RESOURCES AND THE ENVIRONMENT

NOPPARAT CHUANGWERUWAN: PARTICIPATION IN NATURAL
RESOURCES AND ENVIRONMENT CONSERVATION OF PEOPLE IN THE AREA
UNDER RESPONSIBILITY OF SATO SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION, KHAO SAMING DISTRICT, TRAT PROVINCE. ADVISOR: PREEDEE
LEELASETAVONG, Ph.D. 118 P. 2013.

This study aims 1) to examine participation in natural resources and environment conservation of people in the area under responsibility of Sato Sub-district Administrative Organization, Khao Saming district, Trat province and 2) to compare participation of the studied people classified by sex, age, occupation, and educational level. The samples consist of 400 people in the area under responsibility of Sato Sub-district Administrative Organization, Khao Saming district, Trat province. The statistics used for data analysis are percentage, mean, standard deviation, T-test, and One-Way ANOVA.

The findings show that holistically the level of participation is rated high. Among all 4 aspects of participation, operation comes first, followed by benefits, decision making, and assessment, respectively.

The comparison of level of participation of the studied people classified by sex, occupation, and educational level shows no difference at statistical significance of .05, but the comparison of level of participation of the studied people classified by age shows a difference at statistical significance of .05.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	7
การจัดการสมัยใหม่ (The Modern Management).....	21
วิวัฒนาการของการจัดการภาครัฐ (Evolution of Government Management).....	28
การมอบอำนาจ (Empowerment).....	39
การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management).....	44
แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	47
การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	55
ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด.....	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	71
3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	78
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	78
วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	80
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	81
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
เกณฑ์การแปลผล.....	82
ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	82
4 ผลการวิจัย.....	83
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	83
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด.....	85
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน	91
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	96
สรุปผลการวิจัย.....	97
อภิปรายผลการวิจัย.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	105
บรรณานุกรม.....	107
ภาคผนวก.....	114
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	118

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปเปรียบเทียบทฤษฎี.....	46
2	ชื่อหมู่บ้าน พื้นที่ และจำนวนประชากร ตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด.....	65
3	การสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	76
4	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน.....	79
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล.....	83
6	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วน ตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	85
7	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วน ตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในปฏิบัติการ.....	86
8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วน ตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์.....	88
9	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วน ตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล.....	89
10	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด โดยภาพรวม.....	90
11	การเปรียบเทียบเพศกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด.....	91
12	การเปรียบเทียบอายุกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด.....	92

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายกลุ่มของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอสว่าง จังหวัดตรัง จำแนกตามอายุ.....	92
14 การเปรียบเทียบอาชีพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอสว่าง จังหวัดตรัง.....	93
15 การเปรียบเทียบระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอสว่าง จังหวัดตรัง.....	94
16 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	94

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University